

נפגשים בפרשה פרשת וירא

שלושה שותפים

השנים עוברות, אך ילד אין. שרה מכירה בחוסר היכולת שלה ללדת בעקבות עקרותה, ועתה בשל זקנותה. והנה, יום אחד מגיעים אורחים אל אוהל אברהם ושרה ובפיהם בשורה המיועדת לשרה בדבר ההמשכיות הצפויה להם. (שהרי אברהם כבר התבשר על כך) אכן, תוך כדי מנת האוכל הדשנה המלאך הממונה פותח בדבר הבשורה, ושרה יוצאת אל פתח האוהל כדי לראות על מה ולמה הוזכר שמה. שרה צוחקת בקרבה. הרי לא ייתכן שחבורה של נווידים ערביים ידעו את העתיד, ושמה יש פה אך ברכת נימוסים בתום הארוחה. מכיוון שלא ידעה שמלאכים הם, הרי היא מגחכת לשמע הדברים. (שווה לראות ברמב"ן...)

שרה מכירה במציאות. אברהם והיא זקנים והיכולת הטבעית ללדת איננה. היא אף ממלמלת זאת לעצמה. אבל אז... המלאך, הדובר בשם ה', (אברבנאל ועוד) מתפלא על הצחוק ומעיר לאברהם. לא נעים לשמוע תוכחה כזו. זה היה יכול להיות עוד יותר מאכזב ומעציב אילו הוא היה חוזר בדיוק על דברי שרה. אך מלך שהשלום שלו משנה מפני השלום, ומצטט רק חצי מדבריה. הוא מזכיר רק את דבריה על זקנותה שלה - "ואני זקנתי" ("אחרי בלותי הייתה לי עדנה") ולא את זקנותו של אברהם ("ואדני זקן"). הוא רק שתק. לא הזכיר הכל. (רבי משה יצחק אשכנזי) נוכחות ה' תרמה לשלום בית להמשיך ולהתממש.

שרה מזהה שהאורח מחסיר את חלקו של אברהם במצב העגום, וחשה את התבונה המתגלמת במעשה זה. ובכל זאת... האווירה מתוחה... צחקה או לא צחקה? אברהם ניגש אליה לברר את פשר הצחוק, והיא משיבה לו נחרצות: "לא צחקתי!" מעירה התורה שזה נובע מתוך יראתה - "כי יראָה".... היראה מאברהם עומדת לנגד עיניה. היא בוחרת לחקות את האורח ולשנות. אין היא רוצה לפגוע בכבודו של אברהם, ושמה גם לה מותר לשנות מפני היראה, יראת המריבה, יראת המחלוקת הפוגעת בשלום בית? המצב לא יכול להישאר עמום. אברהם מכריע: "לא, כי צחקת", כי עתה הוא מבין שהאורחים הם בעצם שליחי ה', ולכן הוא לא קוצף אלא מטעים בנחת: "שרה, אני יודע שצחקת, וזה בסדר לצחוק, שהרי לא ידעת שהם מלאכים. ה' יעשה איתנו נס!" (מומלץ לקרוא באריכות ברלב"ג) הוויכוח נעצר ונגמר ללא כל מריבה. שרה לא טוענת חזרה. סיפור חדש ממשיך.

למה? כי כל פעם ששם ה' נכנס לתוך השיח הזוגי - שלום בית מופיע. "איש ואישה זכו- שכינה ביניהם". השכינה מופיעה בתוך הזוגיות כאשר בני הזוג מזככים את עצמם, כשהם נוהגים בענווה ונותנים לה מקום.

הצמנה למפגש

1. נתשוב ביחד עם מקרים שבהם היינו צריכים לשנות מפני השלום. מה הכרח אותנו לעשות זאת? האם גם היום היינו משנים מפני השלום במקרה כזה?
2. נתבונן בסיפורים נוספים בתנ"ך שבהם בני זוג שינו מפני השלום: יצחק ורבקה (בראשית כז), אבישׁ ונבֵה (שמואל א, כה), מיכָה ודוד (שמואל א יט) מה הוביל אותם לעשות זאת? מה אנתנו יכולים לעמוד מכך לאובת הזאות שלנו?
3. מה המשמעות של נוכחות ה' בזאות שלנו? כיצד זה משפיע על השית שלנו?